

Załącznik do umowy nr 302/KL/23 z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie warunków organizacyjno – finansowych działalności instytucji kultury pn. Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” i programu jej działania

**Program działania Ośrodka Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”
na okres od dnia 1 lipca 2023 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.**

Najbliższe trzy lata w działalności kulturalnej zdeterminowane będą sytuacją ekonomiczną w kraju. Konsekwencje pandemii, wojny na Ukrainie, inflacji, kryzysu ekonomicznego wpływają z jednej strony na stosunkowo mniejszy budżet instytucji, z drugiej natomiast na konieczność uwzględnienia w działalności programowej wyzwań związanych z traumą, kryzysem relacji międzyludzkich i zaufania społecznego.

Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” już w samej nazwie predysponowany jest do badania zjawisk znajdujących się w rozbieżności, wyborze konfrontacji. Naszym celem będzie inicjowanie, prezentowanie i dokumentowanie zjawisk międzykulturowych. Nadal będziemy eksplorować zależności między kulturami tradycyjnymi a sztuką współczesną, pobudzając społeczności lokalne do kultywowania tradycji. Zajmiemy się współpracą międzynarodową szukając kulturowych korzeni i nowych inspiracji. Wpiszemy się w inicjatywy współpracy Lublina z miastami partnerskimi.

Będziemy rozwijać aktywność dedykowaną sztukom wizualnym wpisującym się w specyfikę współczesnej percepcji. Uruchomimy nowy festiwal skupiony na badaniu nowych form wyrazu artystycznego i ich odbioru.

Planujemy wspierać wolność artystyczną realizując nowatorskie projekty, dokumentując dorobek polskiej kultury oraz kultur innych narodów i grup etnicznych. W ramach promowania postaw tolerancji, odpowiedzialności społecznej i obywatelskiej zajmiemy się kwestiami mniejszości, grup osób wykluczonych i wyzwań wynikających z intensywnego rozwoju współczesnych społeczeństw.

Interesują nas konsekwencje rozwoju Internetu, mediów społecznościowych i technologii, w tym sztucznej inteligencji, a także zmian klimatycznych i ich konsekwencji dla współczesnej cywilizacji. Postawimy na współpracę międzynarodową i budowanie sieci w interesujących nas obszarach tematycznych z instytucjami na całym świecie, stawiając przede wszystkim na merytoryczną jakość podejmowanych inicjatyw.

Program Ośrodka „Rozdroża” będzie korespondował z działaniami Urzędu Miasta Lublin, oraz lokalnych instytucji kultury i organizacji pozarządowych.

Działalność Ośrodka „Rozdroża” podzielilem na cztery linie programowe: Rozdroża Tradycji, Rozdroża Awangardy, Rozdroża Percepcji, Rozdroża Demokracji.

W ramach wskazanych linii programowych, będą realizowane następujące projekty:

Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY

Planuję kontynuować znany i doceniany festiwal, polegający na odkrywaniu podobieństw i konfrontacji odległych zjawisk kulturowych oraz różnych gatunków muzyki. Będziemy zestawiać estetyki tradycyjne i współczesne w poszukiwaniu nowej jakości. Zbliżać gatunki. Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY, którego pierwsza edycja miała miejsce w roku 2009, zyskał opinie inicjatywy o wielkiej kreatywności.

Idea KODÓW to żywe łączenie i przenikanie tradycji muzyki archaicznej i nowoczesnych poszukiwań. Podczas Festiwalu Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY dochodzi do spotkania wybitnych kompozytorów muzyki współczesnej, znakomitych instrumentalistów, radykalnych przedstawicieli

awangardowego jazzu z muzykami tradycyjnymi i twórcami rekonstruującymi archaiczne tradycje muzyczne.

Po piętnastu latach istnienia festiwalu wymaga on ewaluacji i dostosowania do wymogów współczesnego odbioru i kontekstów tematycznych. W najbliższych trzech latach planuję sięgnąć wyraźniej po tradycyjne zespoły muzyczne związane z obszarem:

- wschodniego pogranicza Polski, oraz Ukrainy i Białorusi,
- Krajów skandynawskich i północy Europy,
- Bliskiego wschodu i krajów arabskich.

Z drugiej strony, w ramach zjawisk awangardowych, planuję mocno wyeksponować osiągnięcia muzyki elektronicznej i zjawiska współczesnej, multimedialnej opery, która jako sceniczne dzieło totalne, synteza sztuk w nowym, technologicznym wydaniu, przeżywa obecnie renesans zainteresowania. Powstają produkcje osadzone we współczesnej konwencji artystycznej i poszerzające a nawet zacierające granice gatunku.

Organizacyjne Festiwal wymaga miejsca realizacji koncertów bliżej widowni – zwłaszcza muzyka tradycyjna może być prezentowana w plenerach, zaułkach, placach. Ważne będzie postawienie na promocję w całej Polsce, gdyż prezentowane zjawiska nie mają wyjątkowy walor artystyczny i są skierowane do świadomego odbiorcy.

Warsztaty śpiewu i tańca tradycyjnego

Planuję rozwinąć działania edukacyjne realizowane przez wybitnych lokalnych instrumentalistów i wokalistów, a także umożliwić spotkania warsztatowe z twórcami tradycyjnymi.

Cykl praktycznych zajęć tradycyjnego śpiewu i muzyki instrumentalnej Lubelszczyzny będzie miał na celu odkrywanie i utrwalanie dziedzictwa muzycznego regionu. Będzie to przybliżenie najlepszych wzorców dokumentowania i promocji kultury tradycyjnej ze Świata.

Koncerty na Rozdrożach

To wydarzenia odpowiadające bieżącym kontekstom. Uzupełniające program stałych wydarzeń festiwalowych. To między innymi prezentacja tradycyjnych rytuałów i zwyczaju w okolicach terminów świąt. Koncerty muzyki klasycznej w cyklu Wielkanocnego Festiwalu im. Ludwiga van Beethovena. Koncerty muzyki improwizowanej i eksperymentalnej.

Ikona zagubiona – na granicy sacrum

Wystawa ikon i obiektów sakralnych skonfiskowanych na granicach Europy w konfrontacji ze współczesną sztuką podejmującą tematykę przemian w duchowości i kontekstów migracji. Zorganizujemy współpracę z polskimi muzeami, w których przechowywane są depozyty obiektów zatrzymywanych podczas przemytu. To punkt wyjścia do analizy problemu różnic religijnych, duchowej tożsamości i profanacji sztuki sakralnej.

Tradycja Nowa

Program prezentujący najlepsze, światowe wzorce dokumentacji, promocji i adaptacji kultury tradycyjnej. Przyjrzymy się procesom ewolucji, a także destrukcji dzieł kultury niematerialnej. Zaprezentujemy rozwiązania i zaangażujemy się w rodzime inicjatywy dokumentowania, utrwalania i zachowywania elementów kultury ludowej naszego regionu we współpracy z artystami, naukowcami i instytucjami. Będziemy badać wtórne wpływy kulturowe dzieł przetworzonych we współczesnym świecie. Prezentacja koncertów i wzornictwa polskiej kultury tradycyjnej i ludowej między innymi podczas prawosławnego odpustu w Holi.

Festiwal Sztuki w Przestrzeni Publicznej OTWARTE MIASTO

Kontynuacja Festiwalu prezentacji Sztuki w Przestrzeni Publicznej OTWARTE MIASTO, którego idea opiera się na uwolnieniu dzieła sztuki z kontekstu galerii na rzecz dynamicznego otoczenia miasta.

Sztuka zostaje wystawiona na emocje przechodniów, jak i na zmienne warunki atmosferyczne. Wpisana w historyczny kontekst i współczesną przestrzeń miejską. Uruchamia kontekst miejsca – historyczny, architektoniczny, społeczny. Inspirując, ale też nie rzadko prowokując poprzez wskrzeszenie zapomnianych zdarzeń i emocji.

Po piętnastu latach funkcjonowania festiwal również potrzebuje ewaluacji. W mojej opinii mocno wyeksploatowane zostało historyczne centrum Lublina. Prace po miesięcznym festiwalu znikają. Z założenia nie było prowadzonych kompleksowych działań edukacyjnych związanych z tematyką podejmowaną przez artystów.

W kolejnych trzech latach chciałbym, aby „przestrzenią publiczną” eksplorowaną przez artystów określać nie tylko jakże plener w centrum Lublina, ale także – biura, centra handlowe, miejsca użyteczności publicznej. W miarę możliwości chciałbym zaproponować, aby prace wyszły też poza centrum miasta i każdego roku rozwały miejską galerię sztuki w przestrzeni publicznej, która zostanie już na stałe, a nie tylko na festiwalowy miesiąc. Taka galeria stanie się atrakcją turystyczną, stałą kolekcją dzieł sztuki i narzędziem edukacji.

STOP! Galeria

Stała ekspozycja prac pozostałych po piętnastu edycjach Festiwalu Sztuki w Przestrzeni Publicznej OTWARTE MIASTO. To otwarta dla wszystkich wystawa sztuki współczesnej. Projekt koresponduje z żywymi w Lublinie, zainicjowanymi jeszcze przez Oskara Hansena i Grupę Zamek, tradycjami obecności sztuki współczesnej w przestrzeni publicznej. Galeria na trwałe wpisałaby prace współczesnych artystów w przestrzeń urbanistyczną i w życie codzienne miasta. Wystawa w przestrzeni będzie nieustannie uzupełnianym i pielęgnowanym pomnikiem oraz manifestacją współczesnych aspiracji Lublina. Umieszczając każdego roku instalacje artystyczne w otwartej przestrzeni, docieramy do nowych grup odbiorców, przede wszystkim do mieszkańców, którzy nie przekraczają progów galerii i muzeów. Zwracamy uwagę na sztukę współczesną, oswajamy z nowatorskimi trendami. Przyczyniamy się do zbudowania szerokiego i trwałego zrozumienia dla działań artystycznych w przestrzeni miejskiej, dla sztuki wpisującej się w codzienne życie.

Liczymy na to, że Stop! Galeria stanie się atrakcją turystyczną, ale także że będziemy mogli zaprezentować ją jako kolekcję w innych miastach dając świadectwo kulturowego LUBLINA i jego społecznych kontekstów. Wpiszemy ekspozycję prac w programy międzynarodowe eksponując je także poza granicami kraju.

PERCEPCJE

To będzie nowa inicjatywa Ośrodka „Rozdroża”, której inauguracja zaplanowana jest na 2024 rok i będzie funkcjonować jako coroczny festiwal. Skupimy się na różnorodnych zjawiskach artystycznych, szukając w nich nowych form wyrazu, oraz badając zmiany w percepcji i potrzebach odbiorców. Świat zmienia się dynamicznie. Rozwój technologii internetowych i sztucznej inteligencji, wydarzenia polityczne i społeczne wpływają na nowe narzędzia ekspresji artystycznej, ale też potrzeby samych odbiorców. W ramach festiwalu będziemy badać te zjawiska i narzędzia ekspresji. Przyjrzymy się ewoluującym trendom w sztuce i aktualnym nurtom tematycznym podejmowanym przez artystów. W pierwszych trzech edycjach w ramach festiwalu planuję zrealizować między innymi: spektakl VR (widownia wyposażona będzie w gogle przenoszące odbiorców spektaklu do rzeczywistości wirtualnej, gdzie będzie odbywał się spektakl), wystawę fotograficzną zaprojektowaną przez sztuczną inteligencję, instalację artystyczną dedykowaną percepcji Internetu, płytę dźwięki miasta ze stałymi instalacjami dźwiękowymi na ulicach Lublina, zjawiska z pogranicza sztuki i rozrywki.

Festiwalowi towarzyszyć będzie konferencja poświęcona badaniom zmian w kulturze i sztuce oraz nowym potrzebom odbiorców.

GALERIA „Rozdroża”

Kierując się potrzebą definiowania tożsamości i poszukiwaniem wolności, a także chęcią przyjrzenia się zjawiskom związanym z przemianami społecznymi będę kontynuował działalność Galerii „Rozdroża”, która mieści się w budynku Ośrodka oraz funkcjonuje w rzeczywistości wirtualnej. W odróżnieniu od naszego Festiwalu Open City, prezentującego sztukę w przestrzeni publicznej, tu przedstawiamy miasto z jego kulturowymi wyzwaniem w zamkniętej galerii, jednocześnie otwierając ją na nieznającą granic rzeczywistość Internetu. Pozwala to skupiać się na „sztuce społecznej” oraz aktywności obywatelskiej, dokumentując odbywające się na naszych oczach wydarzenia, badając ich kulturowe rezonanse i promując postawy prospołeczne.

Będziemy specjalizować się przede wszystkim w fotografii, która jest zjawiskiem mało eksplorowanym w Lublinie. Postawimy na fotografię reportażową i problemową ukazującą wyzwania tożsamości etnicznej, kulturowej, społecznej i politycznej.

ROZDROŻA DOKUMENTU

Współpraca z Festiwalem OnArt. Wspólnie z warszawską Fundacją Rozwoju Kinematografii prezentowaliśmy polskie i światowe kino artystyczne. Planuję kontynuować Festiwal OnArt, który odbywa się jednocześnie w wielu miastach Polski, w przepięknych lokalizacjach, m.in. na terenie: Muzeum Narodowego, Łazienek Królewskich, Łódzkiego Domu Kultury, Zamku Królewskiego. Zaprezentujemy twórczość reżyserów z wielu zakątków świata, tworzących dokumenty, filmy będące czystą kreacją wyobraźni, poruszające, dające do myślenia – budujące to co najcenniejsze w Sztuce – napięcie intelektualne będące niejednokrotnie ścieżką do mentalnego *katharsis*. Będziemy kontynuować tę współpracę nawiązując także do dobrych tradycji lubelskiego dokumentu filmowego. Będziemy starali się wskrzesić w 2025 roku festiwal dokumentu.

PORTAL

Instalacja multimedialna realizowana przez Ośrodek „Rozdroża” z Urzędem Miasta Lublin i litewską Fundacją Benediktas Gyls. To obraz video na żywo z dwóch miast jednocześnie. Ideą było zbliżenie społeczności, wzbudzenie zainteresowania i postawy otwartości. Realizowaliśmy w tym miejscu połączenia i spotkania, a nawet debaty w czasie rzeczywistym po obu stronach ekranu.

Planuję kontynuować tę ideę połączenia multimedialnego w postaci nowych portali mogących łączyć kilka wydarzeń i miejsc na całym świecie. Będzie to podstawa stworzenia sieci współpracy technologicznej i kulturowej.

AKADEMIA NA ROZDROŻACH

Akademia to cykl wykładów, dyskusji, publikacji wokół przewodnich tematów jak np. cykl wykładów, który zorganizowaliśmy w ramach Akademii: „Folwarczne piętno. Niewolniczy rodowód kultury polskiej”, w których udział wzięli: Izabella Bukraba-Rylska, Barbara Fatyga, Andrzej Leder, Radek Rak. To inicjatywa, która chce konfrontować współczesnych Polaków z ich kompleksami, marzeniami, lękami i nadziejami, a przede wszystkim z wątpliwościami. Chcemy, aby na rozdrożach społecznych, kulturowych, politycznych, towarzyszyli nam wybitni artyści i uczeni. Nie oczekujemy jednak od nich definitywnych rozstrzygnięć, pouczeń ani gotowych recept, które opiszą stan świata i rozstrzygną wszelkie nasze dylematy. Spodziewamy się raczej mądrej zachęty do rozmowy i wspólnego myślenia.

Będziemy prowokować ważne dyskusje w humanistyce i naukach społecznych i chcemy aby przekraczały progi uniwersytetów i stawały się elementem szerszej refleksji i kapitałem społecznym. Zamierzamy przyczyniać się do odbudowywania sfery publicznej.

Sieć rozdroży

System komunikacji stron internetowych, podstron i kanałów multimedialnych umożliwiających spotkanie z działalnością Rozdroży i dostęp do inicjatyw artystycznych, także przy ograniczeniach wynikających

z niskiego budżetu i zdalnej komunikacji. Będziemy publikować nagrania i filmy z koncertów i wydarzeń festiwalowych, kreując własne produkcje w wirtualnej przestrzeni.

Polityka wydawnicza

To zawsze była silna strona Ośrodka „Rozdroża”. W ramach działalności wydawniczej pojawiły się płyty winylowe: New World Order – Juliusza Eastmana, JAGD, płyty CD powstałe we współpracy między innymi z lubelskim zespołem Tarvamasi, Duchnowski/RPA – Diabelskie Skrzypce. Katalogi festiwalowe, a także publikacje internetowe koncertów muzycznych i wykładów w ramach Akademii na Rozdrożach. Rozwinę ten dorobek proponując publikacje książkowe między innymi z Akademii na Rozdrożach, wydawnictwa płytowe, a także albumy i opracowania dotyczące sztuki współczesnej.

Koncepcja wizerunkowa i promocyjna

Utrzymanie nowej identyfikacji wizualnej Ośrodka uwzględniającej najnowsze trendy graficzne i komunikacyjne oraz nową strukturę i wyzwania programowe Rozdroży. Rozwój systemu autorskich nośników promocyjnych. Budowa wizerunku i rozpoznawalności Ośrodka „Rozdroża” szczególnie w środowiskach branżowych związanych z podejmowanymi inicjatywami.